

 HELSE BERGEN Haukeland universitetssjukehus	Kirurgiske låneinstrumenter - organisering og håndtering
Kategori: Kliniske støttefunksjoner/Sterilforsyning	Gyldig fra/til: 27.04.2022/27.04.2025
Organisatorisk plassering: Helse Bergen HF/Fellesdokumenter/Kliniske støttefunksjoner	Versjon: 3.00
Godkjenner: Hanne Klausen	Prosedyre
Dok. ansvarlig: June Aksnes	Dok.id: D52175

Helsepersonell prosedyren gjelder for: Sterilsentralledere, sterilforsynings- ledere, personell innen sterilforsyning og operasjonssykepleiere som arbeider med reprosessering og sterilisering av kirurgiske instrumenter. Kirurger som bruker låneinstrumenter ved utførelse av operative inngrep.

Definisjoner:

- **Kirurgiske låneinstrumenter** er instrumenter som sykehuset låner eller leier av kommersielle leverandører av slikt utstyr.
- **Dekontaminering** fjerner patogene mikroorganismer fra instrumenter slik at de er trygge å håndtere og å bruke (1).
- **Reprosessere** innebærer å rengjøre, desinfisere og evt. sterilisere flergangsutstyr før bruk.

Hensikt og omfang

Retningslinjen skal sikre at kirurgiske instrumenter som lånes eller leies av kommersielle leverandører til bruk i egen institusjon, følger virksomhetens ordinære krav for internkontroll, pasientsikkerhet og smittevern (2-4).

Framgangsmåte

Organisering

Brukerstedet skal utføre en vurdering av utlånsleverandør før en låner eller leier utstyr ved at leverandør fremlegger dokumentasjon på utstyret og retningslinjer om funksjonskontroll, rengjøring, desinfeksjon og sterilisering (2-6). Brukerstedet må inngå en formalisert avtale med leverandør for mottak og bruk av låneinstrumenter (4, 7). Sykehusets sterilsentral bør ha utstyret i hende helst to virkedager før det skal brukes (8).

Instrumentleverandøren oppgaver:

- gi opplæring om bruk av utstyret til operatør, operasjonssykepleier og personell innen sterilforsyning før utstyret tas i bruk og evt. også på et senere tidspunkt, ved behov (9, §8).
- sende ordrebekreftelse på E – post til fagansvarlig operasjonssykepleier, kirurg og sterilsentralleder med følgende innhold:
 - hvilket utstyr som leveres
 - navn på den som har bestilt utstyret
 - tidspunkt for når skal utstyret brukes
 - dato / tidsrom
 - tidspunkt for forventet ankomst
 - antall kolli i forsendelsen
 - evt. om alle deler som tilhører utstyret og når resterende utstyr skal leveres.
- transportere utstyret i egnet spesialemballasje, som også kan brukes når instrumentene skal returneres (7, 10).
 - ergonomi må vektlegges, slik at hvert kolli ikke bør overskride 25 kg (8).

Forsendelsen skal inneholde:

- oppdaterte instrumentlister og bilder, slik at de enkelte deler er lett å identifisere (8)
- ved første gangs utlån og ved endringer, skal bilder og lister sendes elektronisk til sterilsentralen
- bruksanvisning om norsk funksjonsbeskrivelse, informasjon om dekontaminering og beskrivelse av evt. montering / demontering skal følge med (2, 4, 8, 10).
- dokumentasjon på at utstyret er rengjort, desinfisert og sterilisert før transport til sterilsentralen (10).
- dokumentasjon på funksjonskontroll (8)
- signert liste over instrumenter (8)
- signert liste skal følge implantater
- «returlapper» og utstyr til forsegling / låsing av emballasje skal følge med utstyret (8)
- utstyret skal leveres i rister / instrumentcontainere

Kirurgens oppgaver:

- bestille låneutstyret slik at dette er i Sterilsentralen senest to virkedager før det skal brukes
- kopi av bestillingen sendes til fagansvarlig operasjonssykepleier på enheten som skal bruke utstyret
- evt. implantater skal sjekkes senest dagen før bruk
- ved behov for opplæring eller inspeksjon av utstyret, må dette gjøres før dekontaminering og klargjøring for bruk (9)

Operasjonssykepleiers oppgaver:

- gi beskjed til sterilsentralen så snart det er avklart om opplæring og demonstrasjon av låneutstyret skal gjennomføres før dekontaminering
- ved evt. operasjonsutsettelse, bør leverandør kontaktes for forlenget låne – eller leieavtale.
- etter bruk skal utstyret rengjøres og desinfiseres før det sendes til sterilsentralen
- signert instrumentliste og dokumentasjonsskjema sendes med låneutstyret fra operasjonsenheten

Sterilsentralens oppgaver:

- Mottak av låneinstrumenter
 - pakkseddel og antall kolli kontrolleres
 - utstyret pakkes ut og kontrolleres
 - sterile implantater kontrolleres i henhold til medfølgende liste
 - utstyret registreres elektronisk og merkes med unikt nummer
 - emballasje lagres på mottaksrom for varer
- Klargjøring av utstyret før bruk.
 - utstyret klargjøres for rengjøring/desinfeksjon, emballering, sterilisering og eventuell lagring. OBS Utstyret skal anses som kontaminert, uavhengig om det har blitt reprocessert i en annen helseorganisasjon før ankomst (6, 10)
 - utstyret, bruksanvisning og annen relevant informasjon til operasjonsavdelingen til avtalt tid
 - bruksanvisning og annen relevant informasjon sendes operasjonsenheten
- Retur til Sterilsentralen

- etter bruk skal utstyret rengjøres/desinfiseres etter gjeldende retningslinjer på operasjonsavdelingen (6, 10)
- utstyr som skal brukes flere ganger, emballeres, steriliseres og lagres i sterilsentralen etter avtale (10).
- Retur til leverandør eller annet sykehus
 - utstyret skal steriliseres åpent (6)
 - utstyret pakkes, legges tilbake i transportkassene og merkes vedlagt returlapp (7, 10)
 - sjekklister for forsendelse og mottak fylles ut, se vedlegg
- Ved avvik skal sterilsentralen kontakte fagansvarlig operasjonssykepleier snarest dersom:
 - forventet utstyr ikke er ankommet
 - mangler ved utstyret som ikke er dokumentert fra firma

Referanser

- Centers [for Disease Control and Prevention \(CDC\). Guideline for Disinfection and Sterilization in Healthcare Facilities, 2008](#)
2. [Lov om medisinsk utstyr - duplikat](#)
 3. [Forskrift om smittevern i helse - og omsorgstjenesten - duplikat](#)
 4. [National Guideline Clearinghouse. Guideline for sterilization \(2012\)](#)
 5. [Sterilisering av medisinsk utstyr - Informasjon som skal gis av produsenten om resterilisering av utstyr som kan gjenbrukes \(ISO 17664:2004\)](#)
 6. [Association of Operating Room Nurses. Guideline Summary: Cleaning and Care of Surgical Instruments. AORN Journal. 2015;101\(5\):553-7](#)
 7. [Winthrop TG, Sion BA, Gaines C. Loaner instrumentation: processing the unknown. Aorn j. 2007;85\(3\):566-73.](#)
 8. [Williamson JE. IAHCSMM releases loaner instrumentation position paper, sample policy. Healthcare Purchasing News. 2011;35\(8\):58-](#)
 9. [Forskrift om håndtering av medisinsk utstyr - duplikat](#)
 10. [Forskrift om håndtering av medisinsk utstyr, §10](#)